

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1916 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidshjälp under år 1916 åt befattningshavare i statens tjänst jämte i ämnet väckta motioner, såvitt angår pensionsväsendet.

I en till riksdagen den 17 april 1916 avlåten proposition, nr 212, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

a) för beredande under år 1916 av krigstidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst i enlighet med nedan angivna grunder
dels å extra stat för år 1917 anvisa såsom *förslagsanslag*

under andra huvudtiteln	kronor	41,000
» tredje »	»	1,000
» fjärde »	»	272,000
» femte »	»	413,000
» sjätte »	»	9,000
» sjunde »	»	139,000
» åttonde »	»	20,000
» nionde »	»	5,000;

dels i postverkets stat för driftkostnader år 1917 upptaga följande post:

Krigstidshjälp, *förslagsvis* kronor 240,000
och i anledning härom bestämma postverkets anslag till driftkostnader för år 1917, förslagsvis, till ett med 240,000 kronor förhöjt belopp;

dels i staten för telegrafverkets driftkostnader under år 1917 upptaga följande post:

Krigstidshjälp, *förslagsvis* kronor 160,000
och i anledning härav bestämma telegrafverkets anslag för driftkostnader år 1917, *förslagsvis*, till ett med 160,000 kronor förhöjt belopp;
dels beräkna driftkostnaderna under år 1917 för statens järnvägar till ett med 2,500,000 kronor förhöjt belopp;

dels såsom tillägg till de av riksdagen bestämda driftkostnaderna under år 1917 för statens domäner *förslagsvis* uppföra ett belopp av kronor 153,000;

dels ock medgiva, att i fråga om befattningshavare vid institution, för vilken anslag här ovan icke beräknats, krigstidshjälp må utgå av de medel, av vilka institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

b) medgiva, att erforderligt belopp må för ändamålet av Kungl. Maj:t under år 1916 förskjutas av tillgängliga medel; samt

c) godkänna följande allmänna grunder för krigstidshjälp utgående: Krigstidshjälp utgår, med här nedan angivna undantag,

till de befattningshavare i statens tjänst, som den 1 januari 1916 innehade *ordinarie* anställning och på grund av försörjningsplikt underhöllo barn under 15 års ålder; samt

till de i statens tjänst anställda *icke ordinarie* befattningshavare, som den 1 januari 1916 ej mindre på grund av försörjningsplikt underhöllo barn under 15 års ålder än även innehade och omedelbart dessförinnan under minst ett år vid en och samma statsinstitution innehaft stadigvarande anställning med en daglig arbetstid, i medeltal icke understigande vad som för den *ordinarie* personalen vid samma eller jämförlig institution är såsom minimum i allmänhet stadgat.

Från åtnjutande av krigstidshjälp undantagas följande befattningshavare, nämligen

1:o) de, vilka jämlikt den taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, som under år 1916 äger rum, hava att erlägga dylik skatt för högre belopp än 2,000 kronor, hustrus taxering däri inbegripen;

2:o) personalen vid statens anstalter för sinnessjuka;

3:o) arbetarpersonalen vid statens järnvägsbyggnader, dubbelspårsanläggningar och därmed jämförliga företag;

4:o) arbetarpersonalen vid de till statens vattenfallsverk hörande anläggningsarbetena; samt

5:o) gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever.

Beloppet av den krigstidshjälp, som skall till befattningshavare utgå, bestämmes, på sätt nedanstående tabell utvisar, i förhållande dels

till taxeringen enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, dels ock till antalet av de barn under 15 år, vilka befattningshavaren, på grund av försörjningsplikt, den 1 januari 1916 underhöll:

Det beräknade belopp, för vilket befattningshavaren under år 1916 har att erlägga skatt enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt	Krigstidshjälp åt befattningshavare med				
	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn	5 eller flera barn
	K r o n o r				
Högst 1,000 kronor	80	160	240	320	400
från 1,000 t. o. m. 1,200 kronor ...	70	140	210	280	350
» 1,200 » » » 1,400 » ...	60	120	180	240	300
» 1,400 » » » 1,600 » ...	50	100	150	200	250
» 1,600 » » » 1,800 » ...	40	80	120	160	200
» 1,800 » » » 2,000 » ...	30	60	90	120	150

Då enligt förestående bestämmelser till krigstidshjälp berättigad icke ordinarie befattningshavare under tiden efter ingången av augusti månad 1914 erhållit avlöningsförhöjning, som är att anse icke såsom ett tillägg för avlöningens uppbringande till belopp, stående i skäligt förhållande till ordinarie befattningshavares avlöningsförmåner, utan såsom särskilt dyrtidstillägg, skall beloppet av sådan förhöjning, beräknat från det den börjat utgå intill utgången av år 1915, vid utbetalning av krigstidshjälp från denna avdragas.

Om befattningshavare, som icke innehar ordinarie anställning, under år 1915 åtnjutit, oavsett semester, tjänstledighet för styrkt sjukdom under högst tre månader eller tjänstledighet av annan orsak under högst en månad, skall han icke av sådan anledning förlora sin rätt till krigstidshjälp.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till krigstidshjälp befattningshavare vid flottans pensionskassa och folkskollärarnas pensionsinrättning.

Krigstidshjälpen utbetalas på därom gjord framställning i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna proposition har i vad densamma angår pensionsväsendet hänvisats till bankoutskottet samt i övriga delar till statsutskottet utom beträffande under jordbruksdepartementet lydande ärenden, i vilket avseende propositionen remitterats till jordbruksutskottet.

I förevarande ämne hava vidare väckts följande motioner, nämligen inom första kammaren nr 117 av herr *F. Ström* samt inom andra kam-

maren nr 282 av herr *A. Schotte*, nr 289 av herrar *E. Hage* och *C. Winberg*, nr 307 av herr *A. Lundblad*, nr 309 av herr *S. Welin* m. fl. och nr 312 av herr *A. J. Bärq* i Katrineholm m. fl.

Av ifrågavarande motioner har den av herr Ström väckta hänvisats till bankoutskottets förberedande behandling samt övriga motioner likaledes till bankoutskottet, dock endast i vad desamma angå pensionsväsendet.

Beträffande den av Kungl. Maj:t förebragta utredningen tillåter sig utskottet åberopa statsrådsprotokollet, varjämte utskottet i avseende å innehållet av nyssnämnda motioner anhåller få hänvisa till desamma.

I Kungl. Maj:ts proposition föreslås, att med befattningshavare i statens tjänst skola i avseende å rätt till krigstidshjälp likställas befattningshavare vid flottans pensionskassa och folkskollärarnas pensionsinrättning.

Utskottet, som tillåter sig erinra, att riksdagen numera på statsutskottets därom i utlåtande nr 140 gjorda hemställan godkänt vissa grunder för beredande av krigstidshjälp under år 1916 åt befattningshavare i statens tjänst har för sin del icke något att erinra mot att här avsedda befattningshavare vid flottans pensionskassa och folkskollärarnas pensionsinrättning — en vaktmästare vid hvardera institutionen — i avseende å rätt till krigstidshjälp likställas med nyssnämnda befattningshavare.

Omkostnaderna för nämnda institutioner bestridas från anslag under tionde huvudtiteln. Med hänsyn till den obetydliga kostnad, som kräves för krigstidshjälp åt ifrågavarande befattningshavare har vid kostnadsberäkningen enligt Kungl. Maj:ts proposition något särskilt belopp icke ifrågasatts under tionde huvudtiteln och torde vid sådant förhållande i förslaget hava avsetts, att krigstidshjälpen finge utgå av de medel, av vilka vederbörande institutions omkostnader i övrigt bestredes. Herr Ström har även i sin motion framställt yrkande härom.

Riksdagen har emellertid med bifall till såväl Kungl. Maj:ts proposition som statsutskottets hemställan redan medgivit, att ifråga om befattningshavare vid institution, för vilken anslag icke särskilt beräknats, krigstidshjälp må utgå av de medel, av vilka institutionens omkostnader i övrigt bestridas. Vid sådant förhållande erfordras alltså icke i detta avseende något särskilt yttrande från utskottets sida.

Åberopande vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1:o) att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition samt de i ämnet väckta

motionerna I: 117 och II: 282, 289, 307, 309 och 312, må medgiva, att befattningshavare vid flottans pensionskassa och folkskollärarnas pensionsinrättning må i avseende å rätt till krigstidshjälp likställas med befattningshavare i statens tjänst, samt

2:o) att nyssnämnda motion I: 117, i den mån den icke blivit besvarad genom vad utskottet under 1:o) hemställt, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 juni 1916.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna*, *Neiglick*, *Ekman*, *Gustafsson*, friherre *Langenskiöld*, *Jönsson* och *J. Carlsson* samt

av andra kammaren: herrar *Vahlquist*, *Olsson* i Blädinge, *Kristensson*, *Berg* i Munkfors, *Edbom*, *Jonsson* i Hå, *Anderson* i Knapasjö och *Olsson* i Berg.
